

GF

PETAR
HADŽI BOŠKOV

PETAR
HADŽI BOŠKOV

GALERIJA FORUM

CENTRA ZA KULTURU I INFORMACIJE ZAGREBA
ZAGREB, ULICA NIKOLE TESLE 16

GRAFIČKO STVARALAŠTVO PETRA HADŽI BOŠKOVA

Grafičko stvaralaštvo Petra Hadži Boškova prati, skoro od samih početaka, razvoj njegove prvostepene umjetničke opredjeljenosti — vajarstvo. Tako je sredinom 50-tih godina Hadži Boškov počeo da oblikuje grafiku na osnovi vrlo sažetog crteža, koji se kretao između uzdržanog ekspresionizma i nekog pojednostavljivanja formi, sa dalekim slutnjama na nešto arhaično.

Na samom kraju šeste decenije, prateći tadašnju njegovu vajarsku viziju, grafike ovog umjetnika svele su se na čudnovate, nestvarne oblike: oni su spajali nešto antropomorfno i neorgansko, u sastavima koji su ličili na vizije izvučene iz nekih tajnovitih prostora ljudske psihe.

Početkom 60-tih godina, a počevši od boravka Hadži Boškova u Engleskoj, (1959—1960), njegova grafika je zašla u oblast asocijativne nonfiguracije, sa puno ekspresionističkih i dramatskih momenata, koje su opet vrlo striktno pratile osobine istovremenih vajarskih djela ovog umjetnika.

Vrlo značajna epizoda u grafičkom stvaralaštvu Hadži Boškova povezana je sa njegovim boravkom u SAD (1965—1966). Opsesija tim novim ambijentom; racionalno i intenzivno emotivno doživljavanje odlika tog novog geografskog, etničkog, socijalnog i kulturnog prostora, našli su u tim »američkim« linorezima u boji Hadži Boškova, svoje neobično ubjedljivo grafičko oblikovanje. U njih je prodro osjećaj za monumentalno, za dinamizam pregnatih, geometrijsko-kristalnih struktura, bačenih u prostor u svim pravcima. Čistoća njihovog crteža i površina, koloristička orkestracija brižljivo obrađenih i jednolično obojenih parcela, predstavljaju plastični sistem kojim je Hadži Boškov doživio Ameriku u ovim svojim grafikama. Još tokom boravka u njoj, umjetnik je počeo da izrađuje ono što je on nazvao »monolitotipije«. Do sredine 1967. godine ovi otisci bili su vrlo »slikarski« zamišljeni i realizirani. Kretali su se negdje u okvirima gestualne i lirske apstrakcije: na sivim, crnim, tamnosmeđim površinama, kroz koje prodiru lutajuće linije, »kaligrafski« izvijeni potezi, znači, odvijala se neka vrsta vizualne »priče« o vidovima postojanja materije, u prostoru i vremenu. Ovaj koncept, pun povremenih lirskih, dekorativnih i umiljatih trenutaka, razvio se, u kasnijim monolitotipijama Hadži Boškova, do svog punog sadržinskog i formalnog »usijanja«. Na izložbi u Skoplju 1969. godine, u MSU (Muzeju na savremenu umetnost), viđena su ova djela Hadži Boškova: otkrila su se kao dijagrami umjetnikove opsesije energijama i ritmovima, u kojima učestvuje svaki djelić »mrtve« i »žive« materije. Kadifaste, nježne površine njegovih otisaka iz tog perioda, nose čudne, nekad delikatne, a nekad uznemirujuće kaleidoskope linija, ukrštanje, »eksplozija« poteza i oblika, punih nekog »muzikalnog« ritma i dinamike: djeluju kao kristalizirani, vizualni »talasi« neke neobične, »kozmičke« muzike.

Tokom 1969—1970. godine, Hadži Boškov je opet pristupio jednom uzdržanijem grafičkom jeziku. Na jednolično, zasićeno obojenim površinama, nešto muklijim koloritom, projektirane su forme viđene u njegovim vajarskim djelima. Te jednostavne kompozicije predstavljaju strukture snažnije označene nekim tehnicističkim elementima, izražene kroz sastave oštarih bridova, ritmičkih raščlanjivanja itd.

Na sadašnjoj svojoj izložbi u Zagrebu (na prethodnoj, vajarскоj i grafičkoj izložbi u Zagrebu 1971, već se naslućivao sadašnji razvoj njegove grafike), Hadži Boškov prikazuje dio svog grafičkog stvaralaštva, nastalog od 1970. godine do danas. U njega umjetnik ugrađuje neke od bitnih odlika iz svog istovremenog vajarstva. Estetski štimung ovih grafika Hadži Boškova, njihova likovna morfologija, oslobođen je one uznemirene, pune tamnih slutnji, epizode ovog autora — stvarane prije 1970. godine. Razrušena je sva barokna, ekspresionistička i dramatska potencija tih ranijih djela, na račun jedne nove discipline duha, jedne nove discipline plastične organizacije grafičkog djela. U ovoj etapi svoje grafike, Hadži Boškov gradi jedan puritanski, kartezijski tip oblikovanja, koji kao stvaralački pristup nameće ravnotežu cerebralnog i emotivnog. To je jedan trenutak svečane, vizualne poezije u stvaralaštvu makedonskog umjetnika. Zapravo, desetak grafika na ovoj izložbi pripadaju jednom bibliofilskom pjesničkom izdanju, koje se pojavilo 1971. godine u Skoplju.

Uvod grafičkim ilustracijama ovih poetskih tekstova, predstavlja nekoliko grafika Hadži Boškova u kojima se prati njegovo usmjeravanje k jednom sređenom grafičkom projektiranju, koje voli sistematičnost, organizaciju i red. U tim prelaznim grafikama već je prisutna mirna, brižljivo dotjerana površina osnove, čiji kolorit svojim toplim zvukom kao da navodi na oblikovanje delikatnih, sa finim crtežom izgrađenih oblika jednake kolorističke dotjeranosti. Ti oblici u početku su predstavljeni crtežom koji direktnije prati vajarska ostvarenja Hadži Boškova. Sadrže neku »trapavost« i »robusnost«. Zatim su se pretvarali u vrlo »prerađene« »ostatke« njegovog plastičnog kazivanja. Ujedno, ti oblici — znaci, svojim čudnim ispupčenim, nazubljenim, ovalnim, kvadratnim, »sjeckanim« bridovima-konturama, sadrže u sebi nešto »starinsko«, heraldično tradicionalno. Od 1972. godine pojačava se u grafičkom saopćavanju Hadži Boškova i jedan moment »orijentalnosti«. Zadržavši osnovnu crtačku koncepciju, neke ranije forme sa tako čudnovatim kombinacijama amorfni i geometrijsko-tehnicističkih elemenata, on još više dotjeruje i inzistira na većoj stilizaciji i arabesknosti tih linija i na složenijim kompozicijskim kombinacijama. U isti mah, pojačava se sistematičnost njihovog rasporeda, u »serije« nekoliko vertikalno ili horizontalno građenih redova. Ove rigorozne šeme Hadži Boškov ponekad »poremeti« uvodeњem infiltriranih detalja ili kompozicionih sekvenci, često nešto drugačije oblikovanih i obojenih od osnovne strukture otiska. Treba shvatiti ova kretanja kao izraz jedne stalne gipkosti duha ovog umjetnika; kao izraz njegove stalne ravnoteže između jednog strasnijeg, emotivnijeg i ekspresivnijeg izražavanja — i traganja za organizacijom, redom, disciplinom u manifestacijama svoje ličnosti kroz umjetničko stvaralaštvo. Ujedno, to je moment stalnog usklađivanja između duboke srođenosti Hadži Boškova sa svojom epohom i otvorenosti prostora njegovog duhovnog bića za ono što njemu, kao čovjeku »s Juga«, pruža bogata, slojevita i uzbudljiva likovna tradicija. Kao i u mnogim njegovim vajarskim djelima, sadašnja grafička epizoda ovog umjetnika traga za tom sintezom prošlog i sadašnjeg: za sintezom koja nije njihovo mehaničko spajanje, nego jedan stepen višeg umjetničkog jedinstva, koje ih organski prerasta, dalje se razvija ostajući otvoreno za nova traganja i ostvarenja.

U ovoj svojoj fazi Hadži Boškov inzistira da njegove serigrafije sadrže jedan vrlo karakterističan »mediteranski« koloristički štimung. Njihove osnove su obrađene kao brižljivo obojene, tonски zasićene i efektne površine. Dominiraju osobite gradacije crvene, narančaste, plave i zelene boje, povrhu čijih suptilnih površina blješte nekim metalnim sjajem srebrenaste ili zlatno-žute forme struktura — znakova, koje Hadži Boškov raspoređuje u svoje sistematične ili nešto slobodnije kompozicije. U nekim novijim grafikama, Hadži Boškov uvodi složenije kolorističke poduhvate, koji kao da prate i mnogo složeniju i smjeliju organizaciju njegovih grafičkih listova. U tim djelima postoji neka daleka asocijacija na relikvijarne, sakralne ili kultne objekte, gdje kroz osnovni crtež prodiru detalji obojeni žučkastim, zelenkastim, modrim itd. bojama. Ponekad, Hadži Boškov te iste svoje »prerađene« konture, uvlači kao »tragove«, kao bljede »otiske« u jednolično obojenu osnovu, od koje se takve strukture vrlo nježno i delikatno odvajaju. U nekim grafikama iz 1973—1974. godine, umjetnik svodi svoje oblike na vrlo sažete, ali vizualno »kategorične« odnose. Na opet jednolično obojenu površinu, sada se profiliraju oblici jednostavnijih spoljašnjih kontura, čije površine bivaju razrađene u vertikalnim ili horizontalnim slojevima, talasastim oblicima, geometrijskim slikama itd. To su trenuci kad se iz prethodnog stilskog razvoja, postepeno rađa jedan novi grafički koncept Hadži Boškova.

BORIS PETKOVSKI

LA CREATION GRAPHIQUE DE PETAR HADŽI BOŠKOV

La création graphique de Petar Hadži Boškov accompagne presque dès le début le développement de son orientation artistique primordiale — la sculpture. Vers la moitié des années cinquante Hadži Boškov a commencé à modeler sa graphique sur la base d'un dessin très concis, conçu entre un expressionnisme retenu et une certaine simplification des formes, avec de lointains pressentiments de l'archaïque.

A la fin des années soixante les gravures de cet artiste se sont réduites à des formes bizarres, irréelles, secondant sa vision sculpturale d'alors. Elles unissaient des éléments antropomorphes et inorganiques, dans des compositions qui ressemblent à des visions tirées des espaces mystérieux de la psyché humaine.

Au début des années soixante à partir du séjour de Hadži Boškov en Angleterre (1959—1960), sa gravure est entrée dans le domaine de la non-figuration associative, avec beaucoup de moments expressionnistes et dramatiques qui accompagnaient de nouveau, strictement, les caractéristiques des sculptures contemporaines de cet artiste.

Un épisode très important pour la création de Hadži Boškov est lié à son séjour aux Etats Unis (1965—1966). Obsédé par des ambiances nouvelles, éprouvant d'une manière rationnelle et en même temps avec de fortes émotions un espace géographique, ethnique, social et culturel tout nouveau, il s'est exprimé dans des linogravures dites «américaines» d'une manière extrêmement convaincante. Ces gravures sont pénétrées par le sentiment du monumental et du dynamique des structures prégnantes géométriques jetées dans l'espace en toutes directions. La pureté de leur dessin et de leurs surfaces, l'orchestration coloriste des parties minutieusement élaborées et uniformément peintes représentent le système plastique à travers lequel Hadži Boškov a éprouvé l'Amérique dans ces gravures. Durant ce séjour américain, l'artiste a commencé à élaborer ses «monolithotypies». Jusqu'en 1967 il concevait et réalisait ces empreintes en «peintre». Elles restaient dans les cadres de l'abstraction gestuelle et lyrique: sur les surfaces grises, noires, brun foncé, à travers lesquelles pénétraient des lignes errantes, des touches «calligraphiques», des signes, se déroulait une sorte de «récit» visuel sur les aspects de l'existence de la matière dans l'espace et le temps. Le concept, parfois plein de moments lyriques, décoratifs et caressants, s'est développé, dans certaines monolithotypies postérieures de Hadži Boškov, jusqu'à sa pleine «incandescence» substantielle et formelle. Ces oeuvres de Hadži Boškov ont été exposées en 1969 à Skopje, au «MSU». Elles ont été reçues comme significatives de l'obsession de l'artiste par l'énergie et le rythme, à quoi participe une toute petite partie de la matière «morte» et «vivante». Les tendres surfaces veloutées des empreintes de cette époque portent des kaléidoscopes, parfois délicats, parfois inquiétants, de lignes, d'intersections, d'«explosions» de touches et de formes, pleins d'un dynamisme et d'un rythme musical: ils ressemblent aux «vagues» cristallisées visuelles d'une musique «cosmique» bizarre.

De 1969 à 1970 Hadži Boškov s'exprime de nouveau en un langage graphique plus retenu. Sur des surfaces uniformément colorées ont été projetées, dans

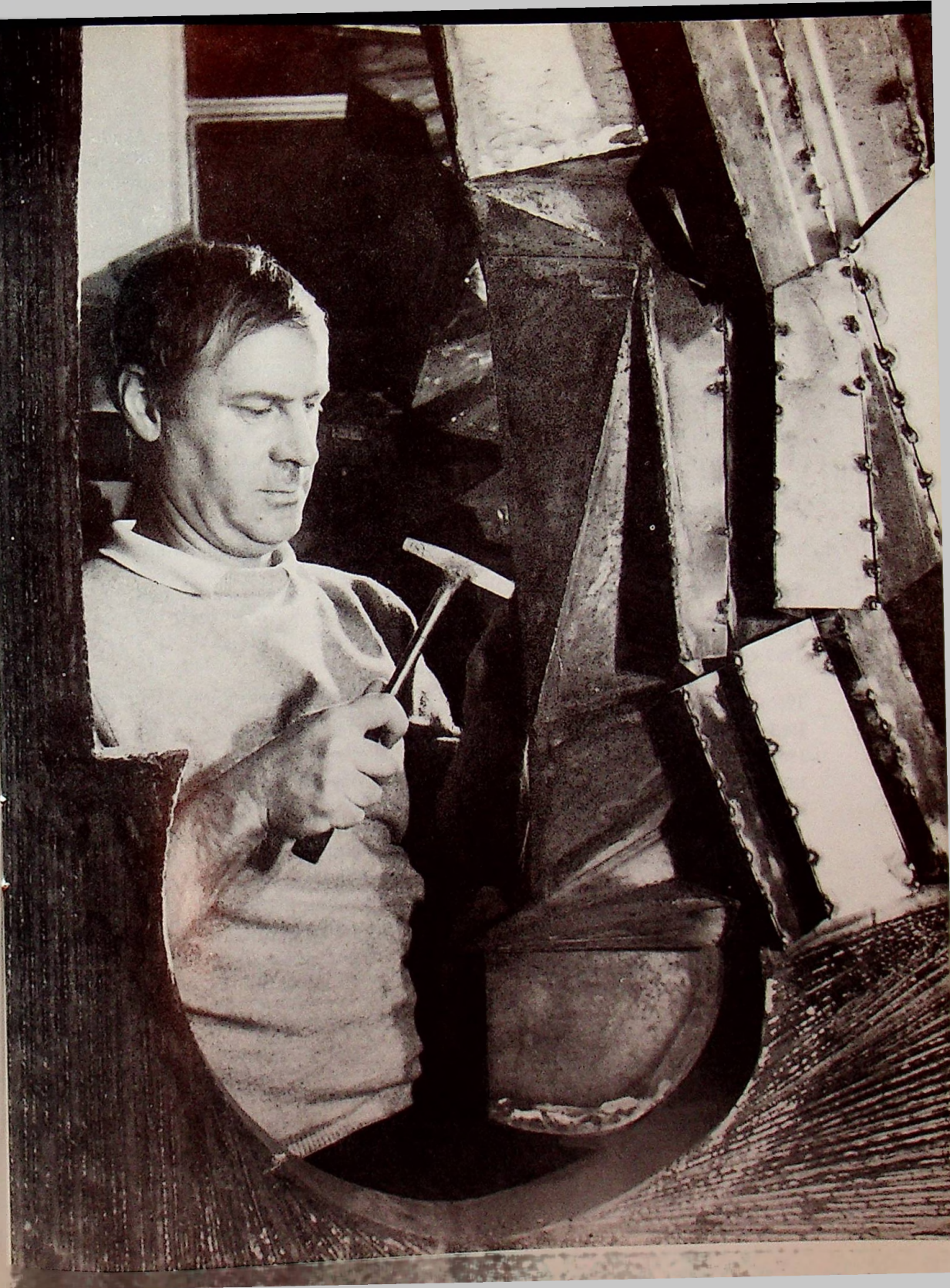
un coloris moins fort, les formes déjà rencontrées dans ses sculptures. Ces simples compositions présentant des structures plus fortement marquées par certains éléments techniques, exprimés à travers des compositions aux contours aigus, des décompositions rythmiques etc.

Aujourd'hui Hadži Boškov expose à Zagreb une partie de son oeuvre graphique créé depuis 1970 jusqu'à nos jours (à son exposition précédente de sculptures et de gravures en 1971 à Zagreb on pressentait déjà le développement actuel de sa gravure). Ici sont présentes quelques unes des pièces importantes de sa sculpture d'alors. L'atmosphère esthétique de ces gravures de Hadži Boškov et leur morphologie sont libérées de l'épisode inquiet d'avant 1970, plein de sombres pressentiments. La puissance baroque, expressionniste et dramatique des oeuvres précédentes est reléguée au profit d'une discipline d'art toute nouvelle de l'oeuvre graphique. A cette étape de sa création, Hadži Boškov construit un type puritain, cartésien de composition qui, en tant que manière créatrice, impose l'équilibre du cérébral et de l'émotif. C'est le moment de la poésie solennelle, visuelle dans la création de l'artiste macédonien. En effet, une dizaine de gravures de cette exposition font partie d'une publication poétique de bibliophile parue en 1971 à Skopje. L'introduction aux illustrations graphiques de ces textes poétiques est représentée par quelques gravures où Hadži Boškov tend à une projection graphique, caractérisée par la systématique, l'organisation et l'ordre. Dans ces gravures transitoires, on voit déjà une surface calme, minutieusement achevée, dont le coloris semble pousser l'auteur, par sa tonalité chaude, à modeler des formes délicates, dessinées d'une manière raffinée. Ces formes ont été représentées au début par un dessin qui suit plus directement les réalisations sculpturales de Hadži Boškov. Elles sont un peu «gauches» et «robustes», se transformant ensuite en «éléments» très «remaniés» de son expression plastique. En même temps ces formes renferment quelque chose d'«antique», d'héraldique et de traditionnel dans leurs contours étranges, saillants, dentelés, ovales, carrés, «hachés». Depuis 1972 au surplus s'accroît dans le récit graphique de Hadži Boškov le moment «oriental». Tout en gardant une conception fondamentale de dessinateur et certaines formes antérieures avec des combinaisons bizarres d'éléments amorphes et géométriques, il accentue le raffinement et intensifie l'arabesque de ces lignes et la complexité de la composition. En même temps elles sont rangées d'une manière plus systématique en plusieurs «séries» verticales et horizontales. Ces schémas rigoureux sont parfois perturbés, par l'introduction de quelques détails ou séquences modelés et peints différemment de la structure fondamentale de l'empreinte. Il faut comprendre ces agissements comme une expression de l'agilité constante de l'esprit de l'artiste; comme son équilibre constant entre une formulation plus passionnée, plus émotive et plus expressive d'une part et d'autre part une recherche de l'organisation de l'ordre, de la discipline dans les manifestations de sa personnalité à travers la création artistique. C'est en même temps le moment de l'harmonisation continue entre la parenté profonde de Hadži Boškov avec son époque et l'aptitude de son esprit à accueillir ouvertement ce qu'une tradition d'art si riche, si diverse et si excitante peut offrir à l'homme du «Sud». Comme, du reste, dans ses nombreuses oeuvres sculpturales, l'auteur tend, dans l'épisode graphique actuel, à une synthèse du passé et du présent, à une synthèse qui ne soit pas un

unisson mécanique, mais un degré de l'unisson artistique supérieur, les surpassant organiquement et se développant tout en restant ouverte à des recherches et à des réalisations nouvelles.

Dans la phase actuelle, Hadži Boškov désire que ses sérigraphies enferment une atmosphère «méditerranéenne» colorée bien caractéristique. Leurs surfaces sont soigneusement peintes, riches de nuances, pleines d'effets. Prédominent surtout les gradations de couleurs rouge, orangée, bleue et verte. Sur leur subtilité resplendissent, avec un éclat métallique, les formes argentées ou jaunes or des signes que Hadži Boškov dispose dans ses compositions systématiques ou un peu plus libres. Il introduit dans certaines gravures récentes des éléments de couleur plus complexes qui semblent accompagner l'organisation plus hardie et plus complexe de ses planches graphiques. On y voit une relation lointaine aux reliques, aux objets sacraux, que, à travers le dessin fondamental, pénètrent des détails peints en jaune, vert, bleu etc. Parfois Hadži Boškov introduit ces contours «remaniés» comme «traces» ou «empreintes» dans la base uniformément colorée, dont ces structures se séparent d'une manière très délicate. Dans quelques unes des gravures des années 1973 et 1974 l'artiste réduit ses formes aux rapports très concis. «catégoriques», du point de vue visuel. Sur les surfaces de nouveau uniformément peintes se profilent en ce moment des formes aux contours extérieurs plus simples, dont les parties se laissent décomposer en cauches verticales et horizontales, en formes ondulées, en figures géométriques etc. Ce sont des moments où du développement stylistique antérieur se dégage un nouveau concept graphique de Hadži Boškov.

BORIS PETKOVSKI

PETAR HADŽI BOŠKOV rođen je 1928. u Skopju. Diplomirao je na Akademiji za likovnu umetnost u Ljubljani 1953. Bio je član grupe »MUGRI«, a od 1953. član je DLUM. Bavi se i skulpturom i grafikom.
Živi i radi u Skopju, ul. 956 br. 14 Vodno.

PETAR HADŽI-BOŠKOV né à Skopje et licencié à l'Académie des Beaux Arts à Ljubljana en 1953 depuis quand il est le membre de DLUM. Entretemps il fait parti du groupe MUGRI. Le plus souvent il fait les estampes et s'occupe de la sculpture.

Actuellement il vit à Skopje, rue 956 No 14 VODNO.

NAGRADE

- 1968 Ohrid, Nagrada za grafiku na Struškim večerima
- 1969 Skopje, Oktobarska nagrada za skulpturu SR Makedonije
- Skopje, Nagrada za grafiku na izložbi 25 godina ASNOM
- 1972 Skopje, Nagrada »Moša Pijade« za izložbu DLUM
- Bitola, Prva nagrada za grafiku na izložbi Trijenale jugoslavenske grafike.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1955 Karlovac, Dom JNA: Slikarstvo i skulptura
- 1959 Skopje, Dom DSVR: grafika i skulptura
- Novi Sad, Tribina za mlade: Skulptura (s N. Martinovskim)
- 1960 London, Galerija Grabovsky: grafika i skulptura
- 1963 Skopje, Radnički dom: skulptura (s D. Kondovskim)
- 1965 Skopje, Muzej na savremenata umetnost: crteži i skulptura
- 1966 New York, Institut za međunarodno obrazovanje: grafika i skulptura
- 1968 Ohrid, Narodni muzej: skulptura (s I. Velkovim)
- Bitola, Umetnička galerija: skulptura (s I. Velkovskim)
- 1969 Skopje, Muzej na savremenata umetnost: grafika
- 1970 / 71 Beograd, Muzej savremene umetnosti: skulptura i grafika
- 1971 Zagreb, Galerija savremene umjetnosti: skulptura i grafika
- Ljubljana, Moderna galerija: skulptura i grafika
- Skopje, Muzej na savremenata umetnost: skulptura i grafika

SKUPNE IZLOŽBE

- 1954 Skopje: Izložba na Petminata
- 1955 Zagreb: Makedonska savremena umjetnost
- Ljubljana: Savremena makedonska umetnost
- 1956 Skopje: Izložba na Šestminata

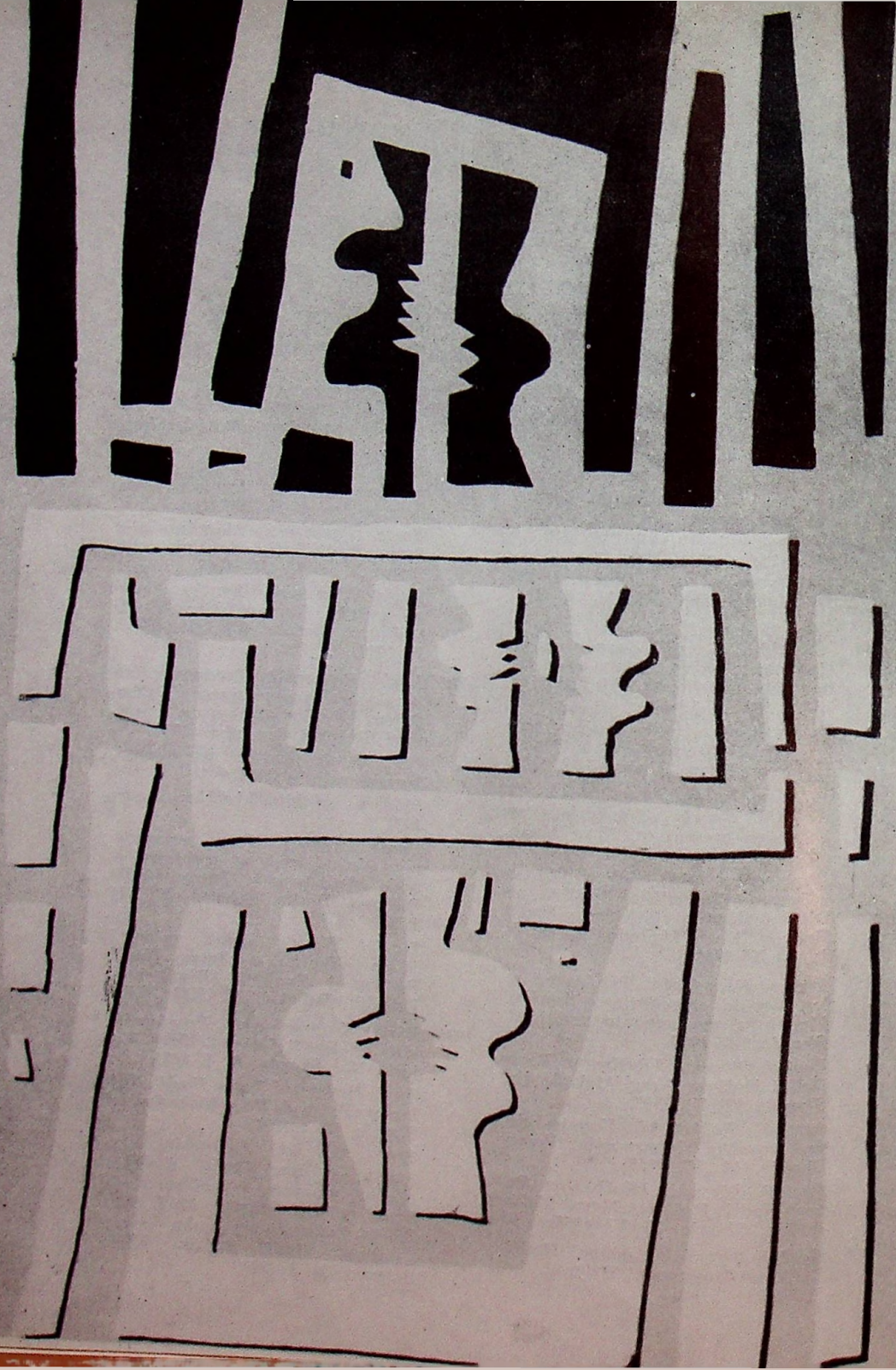
- 1957 Dubrovnik: Savremena jugoslavenska umjetnost
- Beograd: Izložba DLUM
- Beograd: Savremena makedonska grafika
- Kina, Burma, Indija, Lion, Paris: Izložba savremene jugoslavenske grafike
- Skopje: 1. izložba na grafika
- 1958 Poreč: Izložba jugoslavenskih i austrijskih umjetnika
- Zagreb: Izložba DLUM
- Ljubljana: Grupna izložba
- 1959 Beograd; Šijaković, Mazev, Kondovski, Hadži Boškov
- Titograd: Savremena makedonska umjetnost
- Skopje: 3. izložba na grafika
- 1960 Skopje: Izložba na grupata MUGRI
- 1961 Padova: Bienale male plastike
- Kostanjevica: Međunarodni simpozij skulpture u drvu
- Beograd: Izložba grupe MUGRI
- Paris: Savremena jugoslavenska umjetnost
- Zagreb: Izložba grupe MUGRI
- Skopje: NOB vo delata na likovnite umetnici na Jugoslavija
- Beograd: 1. jugoslovenski trijenale likovne umetnosti
- Beograd: NOB u delima likovnih umetnika Jugoslavije
- 1961 / 62 Paris, Rim, Milano, Firenza, Venezia: Savremena jugoslavenska umetnost
- 1962 Skopje: Ivković, Avramovski, Hadži Boškov
- Skopje: Makedonski portret na XIX i XX vek
- Dijon: Makedonska savremena umetnost
- 1963 Beograd: Hadži Boškov, Belogarski, Kalčevski, Ličenoski
- Subotica: Skopski likovni umetnici
- 1964 Bratford, London: Makedonska savremena umetnost
- Beograd: 2. jugoslovenski trijenale likovne umetnosti
- Skopje: Skopje 63 niz likovni dela
- 1965 Ohrid: Deset savremeni makedonski umetnici
- Skopje: Podareni dela 1963/65
- 1965 / Rim: umjetnost u Makedoniji danas
- 1966 Torino: Savremena umjetnost Makedonije
- Nürnberg, Stuttgart, Zapadni Berlin: Šest jugoslavenskih umjetnika — slikarstvo i skulptura u Makedoniji
- Bukurešt: Jugoslavenska tapiserija i skulptura
- 1967 Skopje: Aspekti na crtežot vo Makedonija
- Skopje: Savremeni makedonski umetnici — aktuelni tendencii
- Beograd: III jugoslovenski trijenale likovne umetnosti
- Poreč: VII anale
- 1968 Skopje: Savremeni likovni umetnici — pogled na savremenata skulptura
- Skopje: Aspekti na savremenata grafika
- Skopje: Naše minato

- 1969 Solingen: Izložba četvorice makedonskih grafičara
Beograd, Sarajevo, Zagreb: Savremena makedonska umetnost — slikarstvo, skulptura, objekti
Arandelovac: Simpozij »Mermer i zvuci«
Arandelovac: Izložba grafika 6x6
Skopje: 25 godini ASNOM vo delata na likovnite umetnici
Prag, Bratislava, Brno: Savremena jugoslavenska skulptura
Poreč: IX anale
Skopje: 25 godini na DLUM
Bitola: I triennale na jugoslovanska grafika
- 1971 Skopje: Dela na makedonski umetnici od kolekcijata na MSU
Paris, Sarajevo: Umjetnost na tlu Jugoslavije od prethistorije do danas
- 1971 Paris: Majski saon
Beograd: NOB u delima likovnih umetnika Jugoslavije
Bitola: Triennale na jugoslavenska grafika
- 1972 Skopje: DLUM III grafička izložba
Skopje: Sovremeni makedonski skulptori
Jaši (Rumunjska): Savremena makedonska umetnost
- 1973 Skopje: DLUM IV grafička izložba
Coventry: Savremena jugoslovenska umetnost
Rumunjska, Poljska, Mađarska: Savremena jugoslovenska grafika
Tokio: Međunarodni bijenale
Oslo, Helsinki: Savremena jugoslovenska umetnost
Murska Sobota: I jugoslavenski bienale sitne plastike
- 1974 Skopje: DLUM V grafička izložba
Beograd: 10 grafičara
Dubrovnik: Kretanja u suvremenoj jugoslavenskoj likovnoj umjetnosti
Levercusen: Savremena jugoslovenska umetnost

BIBLIOGRAFIJA — BIBLIOGRAPHIE

PREDGOVORI SAMOSATLNIH IZLOŽBI I VAŽNIJI ČLANCI O UMJETNIKU

1959. *Antonie Nikolovski*, Skulptura na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 14. VI 1959.
1960. *J. Ch., M., Loczynski i P. Hadži-Boškov* w galerii Grabowskiego, Gazeta Niedzellna, London, 7. VII 1960.
Radivoje Pešić, Skopskiot skulptur Hadži-Boškov izlaga vo London, Nova Makedonija, Skopje, 28. VII 1960.
Edward Lucie — Smith, Laszynski and Boškov, Art News and Review, London, 30. VII 1960.
Tome Martelanac, Izložba na Petar Hadži-Boškov vo London, Nova Makedonija, Skopje, 14. VIII 1960.
1961. *K(senija) Gavriš*, Petar Hadži Boškov: »... Ubavinata e vo stvarnosta...«. Nova Makedonija, Skopje, 28. V 1961.
Bogomil Đuzel, Množenje formi — o skulpturama Petra Hadži Boškova, Danas, Beograd, 2. VIII 1961.
1963. *Ksenija Gavriš*, Tragedijata go obvrzuva umetnikot, Nova Makedonija, Skopje, 24. XI 1963.
Boris Petkovski, Nevoobičeno edinstvo. Zaednička izložba na Dimitar Kondovski i Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 29. XI 1963.
1965. *Cvetan Grozdanov*, Predgovor za katalog od samostojnata izložba. Muzej na sovremenata umetnost, Skopje, juli 1965.
Paskal Gilevski, Izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 17. VI 1965.
Jozo T. Boškovski, Konstruktivna tvorečka deformacija, Večer, Skopje, 17. VI 1965.
Paskal Gilevski, Izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 20. VI 1965.
1966. *Boris Petkovski*, Petar Hadži-Boškov, Umetnost, Belgrad, br. 5, 1966.
1969. *Boris Petkovski*, Predgovor za katalog od samostojnata izložba, Muzej na sovremenata umetnost, Skopje, april 1969.
Olga Spirkoska, Zadržani ritmi. Prvo kompletno pretstavuvanje na skulpturot Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 8. IV 1969.
Boris Petkovski, Noviot grafički opus na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 16. IV 1969.
Gligor Čemerski, Bogata i raznovidna struktura — izložba na Petar Hadži Boškov, Žurnal, Skopje, 19. IV 1969.
Boris Petkovski, Novata grafika na Hadži Boškov, kulturnen život, Skopje, br. 4—5, 1969.
Boris Petkovski, Monolitotipije Petra Hadži-Boškova, Umetnost, Belgrad, br. 18—19, 1969.
Boris Petkovski, Skopska likovna kronika. Rastava Petra Hadži Boškova, Sintez, Ljubljana, br. 15, 1969.
1970. *Boris Petkovski*, Predgovor za katalog od samostojnata izložba. Salon Muzeia savremene umetnosti, Belgrad, decembar 1970.
Galerija suvremene umjetnosti, Zagreb, veljača 1971.
Moderna galerija, Ljubljana, mart 1971.
Zoran Pavlović, Blizu savremenom, još daleko od ambicija — nad skulpturama Petra Hadži Boškova, Borba, Belgrad, 26. XII 1970.
Plavle V(asić), Jedan vaiaar i jedna slikarka — Petar Hadži Boškov i Snežana Dimitrović, Politika, Belgrad, 29. XII 1970.
1971. *Risto Kuzmanovski*, Prostornite vizii na Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 8. I 1971.
Boris Petkovski, Petar Hadži Boškov vo Belgrad, Nova Makedonija, Skopje, 10. I 1971.
Sreto Bošnjak, Spomenici vremenu — Petar Hadži Boškov: izložba skulpture i grafike, Književne novine, Belgrad, 16. I 1971.
Siniša Vuković, januarska lepeza — Petar Hadži Boškov, NIN, Belgrad, 24. I 1971.

Vladimir Maleković, Mistika materijala — izložba skulptura i grafika Petra Hadži Boškova, Vjesnik, Zagreb, 18. II 1971.
E(lena) Cvetkova, Metalne vertikale — izložba P. H. Boškova u Zagrebu, Večernji list, Zagreb, 1. III 1971.

Zvonko Maković, Od kipa do nedoumice — uz izložbu Petra Hadži Boškova, Studentski list, Zagreb, 2. III 1971.

Aleksandar Bassin, Skulpture Petra Hadži Boškova, Naši razgledi, Ljubljana, 12. III 1971.

Janez Mesesnel, Abstraktne kiparske studije, Delo, Ljubljana, 12. III 1971.

Frno Zalar, Ritem čistih oblik, Dnevnik, Ljubljana, 30. III 1971.

Niko Goršič, Plastike Boškova, Mladina, Ljubljana, 11. V 1971.

PREDGOVORI I PRIKAZI GRUPNIH IZLOŽBI

1954. Antonie Nikolovski, Prva grafička izložba, Razgledi, Skopje, br. 12, 6. IV 1954.

Aleksandar Đurčinov, Izložba na »Petinata«, Razgledi, Skopje, 5. XII 1954.

1956. A(ntonie) N(ikolovski), Izložba na grafika, Razgledi, Skopje, 25. III 1956.

S(lavko) Janevski, Sestmina ni se predstavuvala so grafika, Horizont, Skopje, 22. VII 1956.

Radivoje Pešić, Trojca mladi vo Kina, Burma, Indija, Večeren reporter, Skopje, br. 67, oktobra 1956.

1957. Đorđe Popović, Makedonska panorama, Borba, Belgrad, 18. XI 1957.

1958. Tome Momirovski, Svetlosti i vizii na našata grafika, Sovremenost, Skopje, br. 5, maj 1958.

1959. Antonie Nikolovski, DLUM na XIII godišna izložba, Razgledi, Skopje, br. 6, februar 1959.

Jelena Macan-Jovanović, Treta izložba na grafiki vo Skopje, Nova Makedonija, Skopje, 5. IV 1959.
G. D. — A., Makedonski umetnici u Novom Sadu, Dnevnik, Novi Sad, 28. VI 1959.

Radivoje Pešić, Skulpturata vo sloboden prostor, Nova Makedonija, Skopje, 20. IX 1959.

1961. Zoran Pavlović, Grupa »Mugri«. Izložba makedonskih umetnika, Rad, Belgrad, 4. III 1961.

P(avle) V(asić), Izložba skopske grupe »Mugri«, Politika, Belgrad, 8. III 1961.

Katarina Ambrozić, Još jedna grupa mladih — uz izložbu makedonskih umetnika, Književne novine, Belgrad, 10. III 1961.

Ivo Frol, Grupa »Mugri«, Telegram, Zagreb, 17. III 1961.

Boris Petkovski, Naglasena izdiferenciranost, Nova Makedonija, Skopje, 27. III 1961.

Lazar Trifunović, Grupa »Mugri« u znaku nadrealizma, NIN, Belgrad, 2. IV 1961.

Bogumil Đuzel, Pohod senki na materiju, Polja, Novi Sad, 15. IV 1961.

R(aoul) J(ean) Moulin, L'art contemporain Yougoslave, Les Lettres Françaises, Pariz, 28. XII 1961.

1962. K(senija) G(avriš), Grafika-slikarstvo-skulptura, Nova Makedonija, Skopje, 27. V 1962.

Vlada Urošević, Tri izraziti individualnosti — zajednička izložba na Ivković, Hadži Boskov i Avramovski, Mlad borec, Skopje, 31. V 1962.

Boris Petkovski, Tri likovni izložbi vo Skopje, Mlad borec, Skopje, 31. V 1962.

J. D., Tri poznati imanja — po izložbata Avramovski-Ivković-Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 14. VI 1962.

1963. Dragoslav Đorđević, Umetnici iz Skoplja, Borba, Belgrad, 29. V 1963.

Pavle Vasić, Makedonski umetnici u galeriji Doma JNA, Politika, Belgrad, 30. V 1963.

Dr Miodrag Kolarić, Izložba radova likovnih umetnika iz Skoplja i Sarajeva, Narodna armija, Belgrad, 7. VI 1963.

J(anez) Mesesnel, Nalonitev na tradiciju ikon — skupina makedonskih likovnikov v Domu JNA, Delo, Ljubljana, 13. VI 1963.

Radmila Matejčić, Nacionalni izraz u modernoj umjetnosti, Novi list, Rijeka, 4. VII 1963.

Vanda Ekl, Kvaliteta i osebnost — izložba mladih makedonskih umjetnika u Rijeci, Vjesnik, Zagreb, 16. VII 1963.

Dragoslav Đorđević, Makedonski umetnici, Borba, Belgrad, 25. X 1963.

P(avle) V(asić), Izložba makedonskih umetnika, Politika, Belgrad, 31. X 1963.

Toma Brajović, Dela četvorice makedonskih umetnika u Laleriji grad, 4. jul rdgovc rdgovc rdg kulturnog centra Beograda, 4. jul, Belgrad, 12. XI 1963.

1964. *Boris Kelemen*, Bez smelih prodora — drugi trijenale likovnih umetnosti, Politika, Belgrad, 13. IX 1964.

1965. *Boris Petkovski*, Tradizione e prospettive dell'arte contemporanea in Macedonia. Predgovor za katalog od izložbata »Arte in Macedonia oggi«, Rim, noemvri 1965.

1966. *Boris Petkovski*, Arte Macedone contemporanea. Predgovor za katalog od izložbata »Arte Macedone contemporanea«, Torino, januari 1966.

Boris Petkovski, Tradition und Neue Tendenzen in der Zeitgenössischen Kunst Mazedoniens. Predgovor za katalog od izložbata »Sechs Jugoslawische Künstler—Malerci und Plastik aus Mazedonien«, Nürnberg, april-maj, 1966.

— Sech jugoslawische Künstler. Stuttgart Zeitung, Stuttgart, 24. V 1966.

— Mazedonische malerie und plastik, Cansatter Zeitung. Stuttgart, 25. V 1966.

— Mazedonische austellung im Rathaus, Filredzeitung, Stuttgart, 25. V 1966.

— Junge kunst aus Mazedonien im Rathaus, Amsblatt der Stadt Stuttgart, Stuttgart, 26. V 1966.

Boris Petkovski, Uspeh na westminata vo Zapadna Germanija, Nova Makedonija, Skopje, 3. VII 1966.

1967. *Ljubica Damjanovska*, Predgovor za katalog od izložbata »Sovremena jugoslovenska grafika«, Bitola, mart-april 1967.

Boris Petkovski, Predgovor za katalog od izložbata »Aspekti na crtežot vo Makedonija«, Muzej na sovremenata umetnost, dekemvri 1967.

1968. *Ljupka Damjanovska*, Pogled na sovremenata skulptura, Večer, Skopje, 28. VII 1968.

Al(eksandar) Popovski, Zadovoljavački rezultati — po povod izložbata »Naše minato«, Večer, Skopje, 3. VIII 1968.

1969. *Boris Petkovski*, Predgovor za katalog od izložbata »Sovremena makedonska umetnost« Belgrad, Muzej sovremene umetnosti 7. II — 16. III 1969, Sarajevo, umjetnička galerija, VI-VII, 1969. Zagreb, Moderna galerija, IX-X, 1969.

P(avle) V(asić), Vreme mladih umetnika — savremena makedonska umetnost u Beogradu, Politika, Belgrad, 1. III 1969.

Stevan Stanić, Odsevi makedonske tradicije — u povodu izložbe savremena makedonska umetnost, Borba, Belgrad, 4. III 1969.

Miodrag Protić, Tvorečko dostignuvanje na svetot — savremena makedonska umetnost na Belgrad, Nova Makedonija, Skopje, 9. III 1969.

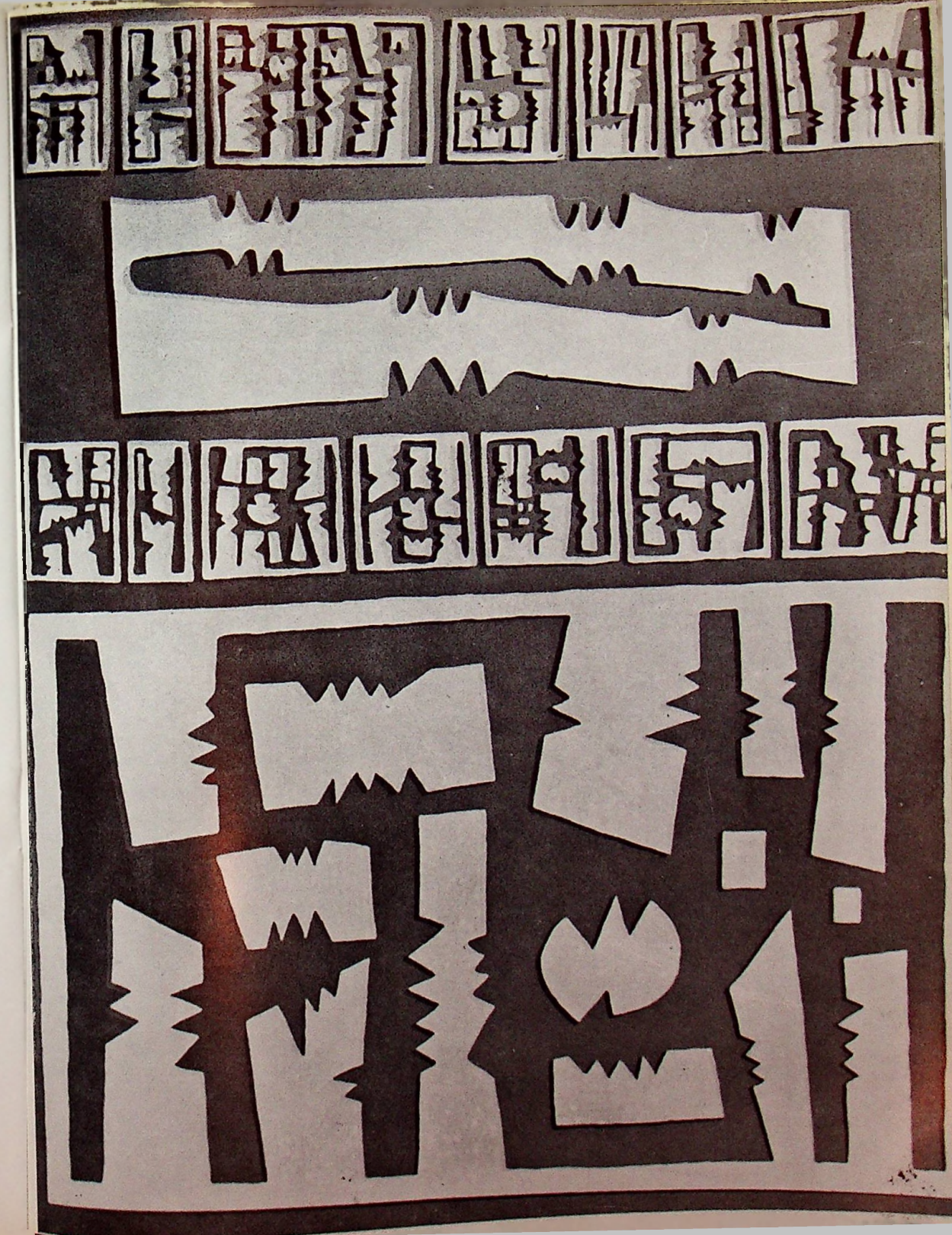
Katarina Ambrozić, Makedonskata umetnost denes, Razgledi, Skopje, br. 3, mart 1969.

Boris Petkovski, Minamično sazrevanje — povodom izložbe savremene makedonske umetnosti u Beogradu, Politika, Belgrad, 16. III 1969.

Sonja Abadžieva Dimitrova, Eden likoven nastan, Sovremenost, Skopje, br. 5, maj 1969.

Željko Sabol, Ličnosti i djela — suvremena makedonska umjetnost u Modernoj galeriji, Telegram, Zagreb, 3. X 1969.

Og. Bojadžiski, Uspeh kakov što možel da bide — savremena makedonska umetnost vo Zagreb, Nova Makedonija, Skopje, 2. XI 1969.

Aleksandar Bassin, Sodobna makedonska umetnost v Beogradu in Zagrebu, Naši razgledi, Ljubljana, 19. XII 1969.

Boris Petkovski, Prilog pitanju nacionalnog i tradicije u savremenoj makedonskoj likovnoj umetnosti, Umetnost, Belgrad, br. 17, 1969.

Marija Pušić, Predgovor kataloga izložbe »Savremena jugoslavenska skulptura«, Prag-Brno, 1969.

1970. Ješa Denegri, Skulptura. Predgovor kataloga IV beogradskog trijenala jugoslovenske likovne umetnosti, Beograd, Muzej savremene umetnosti, 1970.

Zdenko Rus, Poslednji korak i prekoračenja. Suvremena makedonska umjetnost u Modernoj galeriji u Zagrebu, Kolo, Zagreb, br. 1, 1970.

Drago Kalajić, Anatomija IV trijenala, Delo, Belgrad, 1970.

George Boudaille, Situation de l'art en Yougoslavie à la Triennale de Belgrade, Les Lettres Françaises Pariz, 15—21. VII 1970.

Josip Depolo, Trenutak skulpture — IV beogradski trijenale, NIN, Belgrad, 23. VIII 1970.

Boris Petkovski, predgovor od katalogot »Izloženi sliki i skulpturi od kolekcijata na MSU«, Muzej na sovremenata umetnost, Skopje, 1970.

Boris Petkovski, DLUM po 25 godini, Nova Makedonija, Skopje, 13. XII 1970.

1971. Risto Kuzmanovski, Nie na pariskata izložba. Makedonskite umetnici vo »Gran Pale«, Nova Makedonija, Skopje, 24. III 1971. Raoul-Jean Moulin, A la recherche de voies nouvelles. L'art en Yougoslavie de la prehistoire à nos jours. Les Lettres Françaises, Pariz, 10. III 1970.

KRATKI NAPISI, INTERVJU, INFORMATIVNE BILJEŠKE I DRUGO

1959. Izložba na Petar Hadži Boškov vo Karlovac, Nova Makedonija, Skopje, 5. IV 1959.

— Niz ateljeite na našite umetnici, Nova Makedonija, Skopje, 5. IV 1959.

Boris Petkovski, Tretata izložba na grafičkata sekcija na DLUM, Sovremenost, Skopje, br. 5, maj 1959.

Elena Macan, 15 godini likovno tvoreštvo vo Makedonija, Nova Makedonija, Skopje, 24. V 1959. — Prva samostojna izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 14. VI 1959.

1960. Boris Petkovski, Ednogodišna panorama na našata likovna mladost, Mlad borec, Skopje, 19. V 1960.

— Laczynski and Boskov, Art News and Review, London, 30. VII 1960.

— Sovremenata makedonska likovna umetnost, Nova Makedonija, Skopje, 31. VII, 1, 2. VIII 1969.

1961. Skoplje: Godišnja skupština udruženja likovnih umjetnika Makedonije, Hadži Boškov novi predsjednik, Telegram, Zagreb 6. I 1961.

Đorđe Popović, »Mugri«, Borba, Belgrad, 10. III 1961.

— Otvorena izložba na »Mugri« vo Skopje, Nova Makedonija, Skopje, 27. III 1961.

Vlada Urošević, Izložbe na grupata »Mugri«, Mlad borec, Skopje, 6. IV 1961.

A(ntonie) Nikolovski, Samo nekoliko novi obidi. Proletnata izložba na GLUM, Nova Makedonija, Skopje, 15. V 1961.

1962. E(lena) Cvetkova, Nova jugoslovenska skulptura, Večernji list, Zagreb, 14. V 1962.

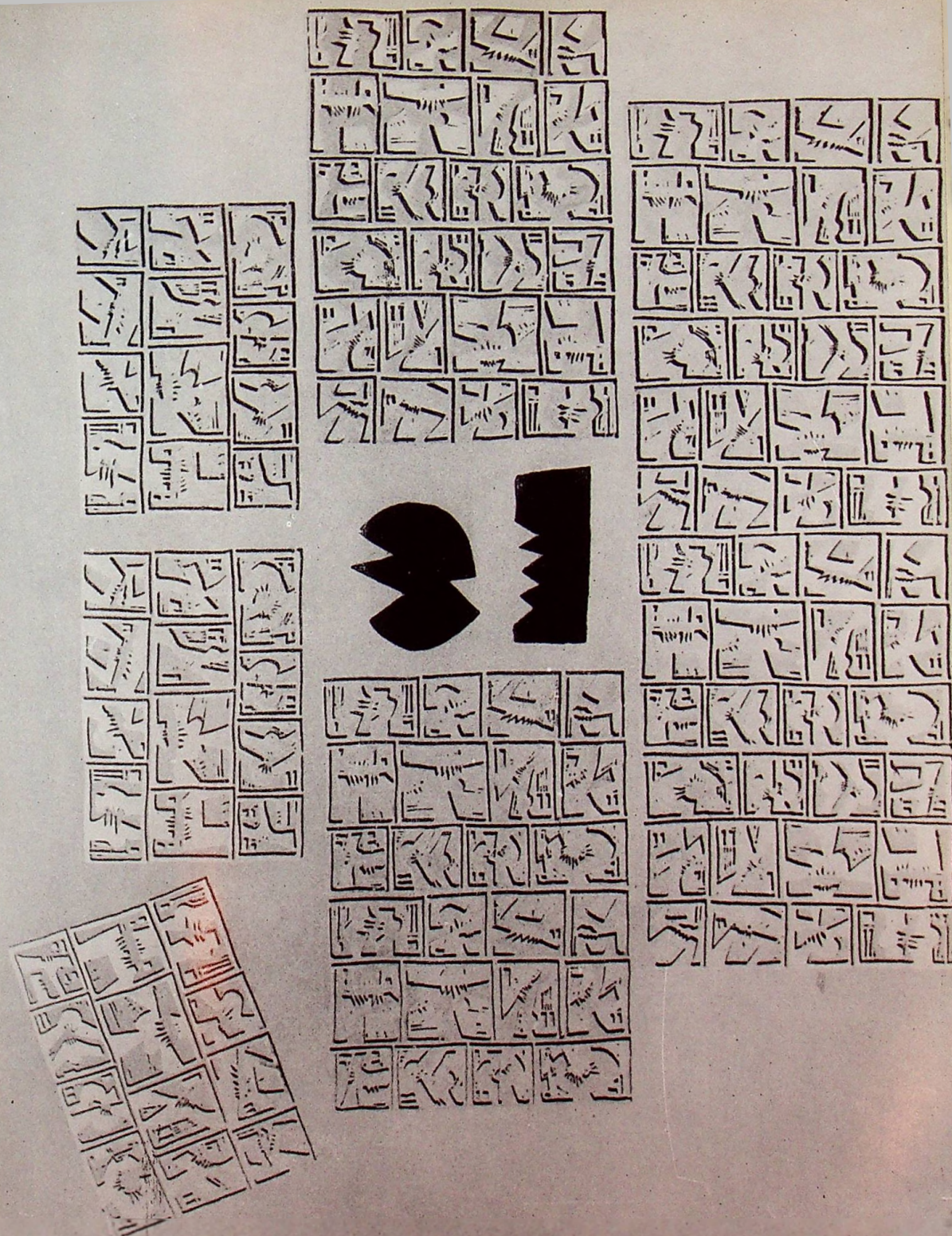
M. Matevski, Velika smotra mladosti, Telegram, Zagreb, 1. VI 1962.

Joz(o) Boškovski, Tri novi potfata, Trudbenik, Skopje, 9. VI 1962.

Dubravko Horvatić, Nova jugoslovenska skulptura, Vidici, Belgrad, oktombri 1962.

1963. Boris Petkovski, Makedonskata grafika, Nova Makedonija, Skopje, 1. I 1963.

— Izložba skopskih likovnih umetnika, Subotičke navike, Subotica, 18. X 1963.

R(isto) Kuz(manovski), Izložba na četvorica makedonski umetnici, Nova Makedonija, Skopje, 24. X 1963.

P(avle) V(asić), Izložba makedonskih likovnih umetnika, Politika, Beograd, 9. XII 1963.

Dragoslav Đorđević, Savremeni makedonski umetnici, Borba, Beograd, 11. XII 1963.

Boris Petkovski, Makedonskite umetnici vo Beograd, Nova Makedonija, Skopje, 12. XII 1963.

1964. *K(senija) G(avriš)*, Mnogobrojni kontakti — uspeh na izložbata na skopskite likovni umetnici vo Anglija, Nova Makedonija, Skopje, 1. III 1964.

Jozo Moškovski, Naesen bradfordskite umetnici vo Skopje — razgovor so Petar Hadži Boškov, Večer, Skopje, 3. III 1964.

— Novini od ateljeata i pisatel-skite masi. Na što rabotat pisatelite i umetnicite, Večer, Skopje, 1. V 1964.

S. A., Izložba na Petar Hadži Boškov, Večer, Skopje, 14. V 1964.

K(senija) G(avriš), Rezba i filigran, Vajarot Petar Hdži Boškov avtor na godišnata stafelna pal-ka, Nova Makedonija, Skopje, 25. V 1964.

Teofil Sulajkovski, Onie što će ne predstavuvaat vo Beograd, Trudbenik, Skopje, 14. VI 1964.

1965. *Ksenija Gavriš*, Petar Hadži Boškov: govoram za evolucijata na svetot, Nova Makedonija, Skopje, 13. VI 1965.

Toma Šijaković, Mario Penelope: kaj makedonskite umetnici se otkriva korenot na starata makedonska umetnost, Nova Makedonija, Skopje, 8. VIII 1965.

— Edniot mesec vo Rim izložba na makedonski umetnici, Večer, Skopje, 8. X 1965.

Ksenija Gavriš, Tragedijata go obvrzuva umetnikot, Nova Makedonija, Skopje, 24. XI 1965.

D. M., Izložba na makedonski likovni umetnici vo Rim, Nova Makedonija, Skopje, 26. XI 1965.

1966. *Duško Malevski*, Završi izložbata na makedonskite umetnici. Prvite ocenki — različni, Nova Makedonija, Skopje, 9. I 1966.

A(leksandar) P(opovski), Zgolemeni obvrki, Večer, Skopje, 11. I 1966.

Boris Petkovski, Tradicija, iskustvo, sovremenost. Po povod izložbata »Umetnost na Makedonija denes« vo Rim i Torino, Nova Makedonija, Skopje, 5. III 1966.

Al(eksandar) Popovski, Četiri izložbi vo april, Večer, Skopje, 25. III 1966.

S. P., Značeaen likoven nastan. Izložba na podareni dela, Večer, Skopje, 26. VII 1966.

L. Karadža, Poetsko likovniot salon — vid sinteza među umetnostite, Nova Makedonija, Skopje, 24. VIII 1966.

1967. *Lj(ubica) Damjanovska*, Heterogeni estetski i sadržinski belezi, Nova Makedonija, Skopje, 23. IV 1967.

Simon Šemov, Razotkrivačka svetlina vrz likovniot izraz, Večer, Skopje, 1. V 1967.

D. Gajer, Šta je proglašeno nacionalnom brukom, Politika ekspres, Beograd, 26. V 1967.

T(oško) Širilov, Site velat: vanredno!, Večer, Skopje, 23. VII 1967.

Paskal Gilevski, Što e deneska aktuelno? Izložba na makedonski umetnici vo Skopje, Nova Makedonija, Skopje, 25. VII 1967.

Simon Šemov, Likovno-poetski salon, Večer, Skopje, 31. VIII 1967.

Lj. B., Velkov i Hadži Boškov na Ohridskiot leten salon, Nova Makedonija, Skopje, 27. IX 1967.

P. M., Ivan Velkov i Petar Hadži Boškov izlažu u Ohridu, Politika, Beograd, 6. X 1967.

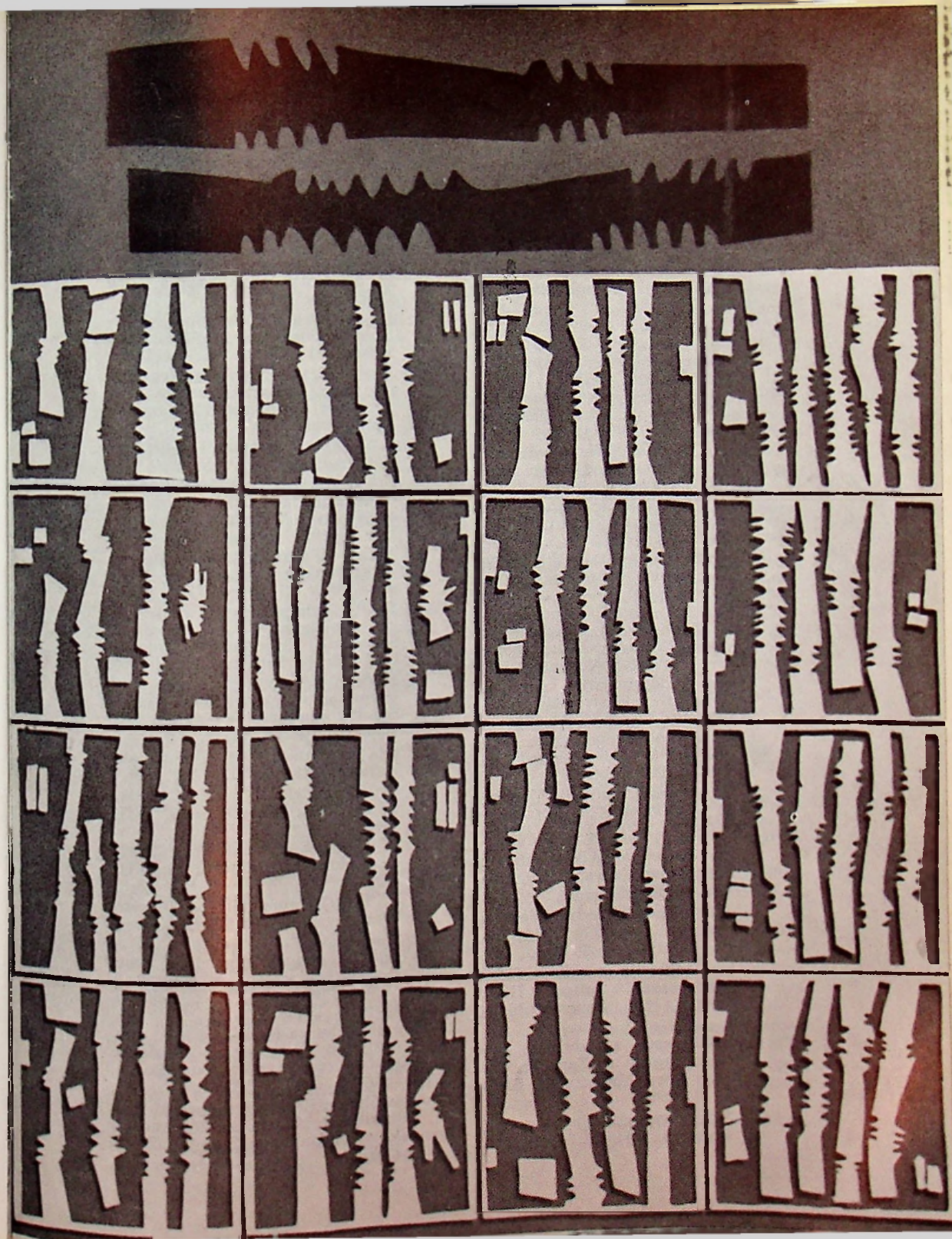
D. D., Velkov i Hadži Boškov toplo primeni, Nova Makedonija, Skopje, 7. XI 1967.

Paskal Lilevski, Vo svetot na boite i formite, Narodna prosveta, Skopje, 8. XII 1967.

Boris Petkovski, Makedonska savremena umetnost — aktuelne tendencije, Umetnost, Beograd, br. 12, 1967.

Paskal Lilevski, Aspekti na makedonskiot crtež, Nova Makedonija, Skopje, 17. XII 1967.

Boris Petkovski, Slobodni makedonski umetniki — aktuelne ten-

- dence, Sinteza, Ljubljana, br. 8, dekemvri 1967.
1968. Makedonski likovni umetnici vo Pariz, Večer, Skopje, 20. I 1968.
Boris Petkovski, Aspekti na crtežot vo Makedonija, Mislja, Skopje, br. 22, februar 1968.
Boris Petkovski, Neiktoré charakteristiki súčasného macedonskeho vytvárného umenia, Novy život, Novi Sad, br. 2, april-juni, 1968.
S(onja) Abadžieva-Dimitrova, Sovremena skulptura, Nova Makedonija, Skopje, 23. VII 1968.
O(lga) Sp(irkovska), Likovno bienale vo Skopje, Nova Makedonija, Skopje, 30. VII 1968.
Simon Šemov, Dve izložbi vo letnata sezona, Mlad borec, Skopje, 12. IX 1968.
B. P. D., Sijaković i Hadži Boškov u Londonu, Večernji list, Zagreb, 13. IX 1968.
Boris Petkovski, Današnja makedonska likovna umetnost, Sinteza, Ljubljana, br. 10—11, oktombri 1968.
Boris Petkovski, Izložbata »Naše minato«, Kulturen život, Skopje, br. 9—10, noemvri-dekembri 1968.
Stojan Čelić, Bogatiji smo nego što mislimo, Ilustrovana politika, Belgrad, 3. XII 1968.
Boris Petkovski, godišnata izložba na DLUM, Nova Makedonija, Skopje, 8. XII 1968.
B. P., Vizuelna ambientacija. Prospekt od koncertot na Toma Prošov, 1968.
1969. *R(isto) Kuzmanovski*, Izložba na evropsko nivo, Nova Makedonija, Skopje, 10. II 1969.
Lj(ubica) Damjanovska, Izložbata ke odi vo Zagreb i Ljubljana, Večer, Skopje, 15. II 1969.
V. St., Eksplozija pre vizije. Jedan trenutak sa... Petrom Hadži Boškovom, NIN, Beograd, 16. II 1969.
— Iskažuvanja za izložbata. Makedonski grafiki vo Zapadna Germanija, Nova Makedonija, Skopje, 2. III 1969.
— Skulptorot će izlaga monotipi, Večer, Skopje, 29. III 1969.
- Izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 2. IV 1969.
— Izložba Petra Hadži Boškova u Skoplju, Novi list, Rijeka, 4. IV 1969.
Dragica Stoilkovska, Otkritija na monolitografijata i linorezot. Petar Hadži Boškov izložuva grafika, Studentski zbor, Skopje, 7. IV 1969.
D. A., Diseldorf: Uspešna izložba na makedonskata grafika, Nova Makedonija, Skopje, 27. V 1969.
R. A., Učesnici ovogodišnjeg simpozijuma skulpture umetnici iz zemlje i inostranstva, Svetlost, Kragujevac, 29. V 1969.
S. St., Arandelovačko likovno leto, Borba, Belgrad, 29. V 1969.
O(lga) Sp(irkovska), Makedonskata savremena umetnost vo Sarajevo, Nova Makedonija, Skopje, 5. VI 1969.
B(oris) P(etrovski), Izložba na makedonskite umetnici vo Sarajevo, Večer, Skopje, 7. VI 1969.
M. P., Djela savremene makedonske umjetnosti — izložba u sarajevskoj Umjetničkoj galeriji, Oslobođenje, Sarajevo, 10. VI 1969.
Mirjana Vasilevska, Čečikot i negovite umetnički oblici, Trudbenik, Skopje, 28. VI 1969.
Boris Petkovski, Probiv i afirmacija na likovniot izraz, Nova Makedonija, Skopje, 2. VIII 1969.
— U Arandelovcu izložba grafika 6x6, Borba, Belgrad, 14. VIII 1969.
D. M., 6x6 u Arandelovcu, Politika ekspres, Belgrad, 14. VIII 1969.
R. Đ., Otvorena izložba jugoslovenske grafike, Politika, Belgrad, 19. VIII 1969.
Danko Popović, Mermer u zvuci — smotra jugoslovenske umetnosti u Arandelovcu, NIN, Belgrad, 31. VIII 1969.
— Muzika na 6x6 — u toku simpozijuma »Beli venčac« i izložbe grafika u Arandelovcu, Borba, Belgrad, 21. IX 1969.
— Predlozi za Oktomvriski nagradi, od oblasti na umetnost, Nova Makedonija, Skopje, 22. IX 1969.
- M. Živković*, Kraj najdužeg umetničkog leta — završena smotra »Mermer i zvuci«, Borba, Belgrad, 22. IX 1969.
— Dodeljene nagrade »11 oktombri«, Politika, Belgrad, 9. X 1969.
Đoko Popovski, Dobitnici na nagradata »11 oktombri«, Nova Makedonija, Skopje, 11. X 1969.
Đ(oko) Popovski, Priznanie za tajni i osvedočeni vrednosti — vraćeni nagradi »11 oktombri«, Nova Makedonija, Skopje, 14. X 1969.
— Brno — jugoslovenska savremena skulptura, Nova Makedonija, Skopje, 23. X 1969.
T(aško) Š(irilov), Na pat kon afirmacija — makedonska likovna umetnost vo stranstvo, Večer, Skopje, 30. X 1969.
Boris Petkovski, La pittura contemporanea Macedone, Quid, Rim, br. 8, noemvri 1969.
T(oško) Š(irilov), Vo postojan i nezapirliv podem, Večer, Skopje, 31. XII 1969.
Boris Petkovski, Probiv na mladite, Nova Makedonija, Skopje, 31. XII 1969.
1970. *T(aško) Š(irilov)*, Likovno Skopje, — 69, Večer, Skopje, 4. I 1970.
D(ejan) Pataković, Trijenale na Ušiu. Panorama izložbi u Muzeju savremene umetnosti u Beogradu, Politika ekspres, Belgrad, 31. I 1970.
— Na godišnato likovno trienale vo Belgrad — osummina učesnici od Makedonija, Nova Makedonija, Skopje, 6. V 1970.
Ljubica Damjanovska, Podem na makedonskata umetnost, Kulturen život, Skopje, br. 5—6, maj-juni 1970.
Sonja Abadžieva Dimitrova, Kontakti so stranstvo na likoven plan vo izminatata 1969. godina. Umetničko samoanketiranje — za izložbata »Moeto sakano delo«, Sovremenost, Skopje, br. 4, april 1970.
Mile Nedeljković, Oblik postojanja stvari. Pred jubilarnu smotru »Mermer u zvuci« u Arandelovcu, Mladost, Belgrad, 4. VI 1970.
D. D., Smišljeno delo — otvoren četvrti trijenale jugoslovenske
- umetnosti, Politika, Belgrad, 4. VII 1970.
— Otvoren 10 likovni anale, Vjesnik, Zagreb, 9. VII 1970.
B(oris) P(etrovski), Protiv tradicionalnite kanoni, Večer, Skopje, 9. VII 1970.
V. P., Otvoren »10 anale« u Poreču, Novi list, Rijeka, 20. VII 1970.
M. Tomljenović, Polemičke izložbe — nova likovna sezona u Zagrebu, Borba, Belgrad, 26. IX 1970.
Roal Jean Moulin, Le Musée d'art contemporain un témoignage de la solidarité internationale, Les Lettres Françaises, Pariz, 2. XII 1970.
— Izložba Petra Hadži Boškova, Politika, Belgrad, 18. XII 1970.
— Izložba Petra Hadži Boškova, Borba, Belgrad, 18. XII 1970.
D(ejan) P(ataković), Skulpture Petra Hadži Boškova, Politika ekspres, Belgrad, 18. XII 1970.
— Izložba na Petar Hadži Boškov vo Muzejot na sovremenata umetnost vo Belgrad, Nova Makedonija, Skopje, 19. XII 1970.
Gligor Čemerski, Crveno i crno vo 1970, Nova Makedonija, Skopje, 31. XII 1970.
1971. *Marija Pušić*, Mladi i nova likovna kretanja, Vjesnik, Zagreb, 27. I 1971.
N. M., Bogata aktivnost ako se obezbedat sredstva, Nova Makedonija, Skopje, 15. I 1971.
Stevo Ostojić, Povratak u Pariz — umetnici koji učestvuju na izložbi u Parizu, Politika, Belgrad, 6. II 1971.
O. B., Izložba na Hadži Boškov vo Zagreb, Nova Makedonija, Skopje, 17. II 1971.
Ip., Ljubljana — raztava Petra Hadži Boškova, Večer, Maribor, 11. III 1971.
— Vrnitev Boškova, Tedenska tribina, Ljubljana, 17. III 1971.
— Tvorbi od makedonski umetnici, Večer, Skopje, 18. VI 1971.
Aleksandar Đonović, Muzej pod vedrim nebom, Politika, Belgrad, 3. VII 1971.
— Koncert za Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 9. XI 1971.

- Samostojna izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 17. XI 1971.
- Skulpturi i grafiki na Hadži Boškov, Večer, Skopje, 17. XI 1971.
- N(evenka) Mitrevska*, Sinteza na vreme, čovekot i materijata — izložba na Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija, Skopje, 21. XI 1971.
- R. Darković*, Univerzum u skulpturi, Borba, Beograd, 23. XI 1971.
- B(oris) Petkovski*, Petar Hadži Boškov — izložba u Skoplju, Ilustrovaná Politika, Beograd, 30. XI 1971.
- A. M.*, Istorija u delima likovnih umetnika, 4. jul, Beograd, 15. II 1972.
- Bogdan Musović*, Tendencij 72, Mlad borec, Skopje, 13. III 1972.
- Makedonski likovni umetnici vo Romanija, Večer, Skopje, 11. IV 1972.
- »Majskiot salon« vo Skopje, Nova Makedonija, Skopje, 20. IV 1972.
- Taško Širilov*, Vo postojan podem: sovrementna makedonska umetnost vo SR Romanija, Večer, Skopje, 29. IV 1972.
- Sovremena makedonska grafika, Večer, Skopje, 23. V 1972.
- Hadži Boškov dobitnik na nagradata »Moša Pijade«, Nova Makedonija, Skopje, 7. VI 1972.
- »Moša Pijade« za Hadži Boškov, Večer, Skopje, 7. VI 1972.
- T. Gruevski*, Otvorena III grafička izložba, Studentski zbor, Skopje, 9. VI 1972.
- Tvorbite preneseni i vo Jaši, Večer, Skopje, 13. VI 1972.
- Bitola: druga nagrada Spacalu, Delo Ljubljana, 12. VII 1972.
- P. Trienale* savremene grafike u Bitolju, Politika, Beograd, 13. VII 1972.
- G. C.* Grafika u Bitolju, Borba, Beograd, 16. VII 1972.
- R. D.*, Bitolj — novi grafički centar, Borba, Beograd, 2. VIII 1972.
- Izložbe: savremena jugoslovenska grafika u Bitolju, NIN, Beograd, 6. VIII 1972.
- Dr. Naumovska*, Bogato umetničko leto, Nova Makedonija, Skopje, 8. VIII 1972.
- Deset skulpturi vo drvo, Naroden glas, Prilep, 22. IX 1972.
- Lj(ubica) Damjanovska*, Sovremeni makedonski skulptori, Nova Makedonija, Skopje, 14. X 1972.
- Izložba na savremena skulptura, Nova Makedonija, Skopje, 15. X 1972.
- Lj(ubica) Damjanovska*, Odbegnuvanje na ednoličnost, Mlad borec, Skopje, 25. X 1972.
- R. Đukanović*, Venčaćki beli cvetovi — sedam godina simpozijuma »Beli venčac«, Politika, Beograd, 28. X 1972.
- Taško Širilov*, Podem na makedonskata kultura vo stranstvo, Večer, Skopje, 28. X 1972.
- N(evenka) M(itrevska)*, Otvorena tradicionalna esenska izložba na DLUM, Nova Makedonija, Skopje, 2. XII 1972.
- P. Hadži Boškov, Borba, Beograd, 30. XII 1972.
- Koj nastan, delo ili ličnost, Boris Petkovski, Nova Makedonija, Skopje, 31. XII 1972.
- Sonja Abadžijeva Dimitrova*, Nadmoćta na mladite — esenskata izložba na DLUM, Nova Makedonija, Skopje, 3. I 1973.
- Nedodeljene nagrade, NIN, Beograd, 14. I 1973.
- Likovna umetnost — »Razgledi« br. 11, Nova Makedonija, Skopje, 27. I 1973.
- Jugoslovenska skulptura, Večernje novosti, Beograd, 6. III 1973.
- M.* Izložba savremene jugoslovenske skulpture, Ibarske nov., Kraljevo, 17. V 1973.
- Vladimir Veličkovski*, Skulpturata kako prečisten likoven tretman, Studentski zbor, Skopje, 28. V 1973.
- Krešimir Ižaković*, Izložba skulptura 25 jugoslovenskih majstora, Krajina, Bihać, 22. VI 1973.
- Izlagalo 45 autora, Dnevni, Novi Sad, 4. VII 1973.
- Ladislav Barišić*, Ekspanzija na grafikata, Nova Makedonija, Skopje, 22. VII 1973.
- Zdenko Rus*, »Sanitarni« problemi Porečkog anala, Oko, Zagreb, 5. IX 1973.
- Ljupka Damjanovska*, Likovni dela od NOV, Nova Makedonija, Skopje, 24. X 1973.
- J. Bekrić*, U jugoslovenskim relacijama, Glas, Banjaluka, 5. XI 1973.

Stane Bernik, I jugoslovanski bienale male plastike, Naši razgledi, Ljubljana, 9. XI 1973.

K(aterina) C(emerska), Eden tvorec, edno delo: Petar Hadži Boškov, Nova Makedonija (Poćinka), Skopje, 10. XI 1973.

Vladimir Maleković, Veličina male plastike, Vjesnik, Zagreb, 10. XI 1973.

— Prva nagrada vajarima Maksimu Dimanovskom i Dimetu Todorovskom, Dnevnik, Novi Sad, 14. XII 1973.

— Dodeljene nagrade za plakete AVNOJ-a, Oslobođenje, Sarajevo, 14. XII 1973.

Naume Radićeski, Retrospektivna izložba na DLUM, Studentski zbor, Skopje, 14. I 1974.

M(iodrag) D(rugovac), Izložba članova likovnih umetnika Makedonije, Borba, Beograd, 1. II 1974.

L. D., Peta grafička izložba, Studentski zbor, Skopje, 13. V 1974.

V(ladimir) Veličkovski, Evolucija na grafičkiot izraz, 16. VI 1974.

V. A., Upoznavanje, zbliženje, bolja saradnja — dani makedonske kulture u Beogradu, Borba, Beograd, 24. IX 1974.

R. S., Svečano otvoreni »Dani makedonske kulture«, Politika, Beograd, 24. IX 1974.

PREDGOVORI KATALOGA I NAPISI

Boris Petkovski, Predgovor za katalog od samostojnite izložbi vo Skopje (Muzej na savremena umetnost), 17. XI—17. XII 1971, Belgrad (Muzej savremene umetnosti) 18. XII—14. I 1971, Zagreb (Galerija savremene umjetnosti), 12—18. II 1971, Ljubljana (Mala galerija), III 1971.

Ljubica Damjanovska, Predgovor za katalog od izložbata »Sovremeni makedonski skulptori«, Narodna i univerzitetska biblioteka »Kliment Ohridski«, Skopje, 1972.

Boris Petkovski, Predgovor za katalog od izložbata »10 grafičari«, Salon na narodnata biblioteka na SR Srbija, Belgrad, 1974.

Sonja Abadžijeva Dimitrova, Likoven pregled. Tendencij vo makedonskata skulptura 72, Sovremenost, Skopje, br. 6. juni 1972.

Zvonko Maković, Petar Hadži Boškov, Umetnost, Beograd, br. 25—26, januar-jun, 1971.

Mladenka Solman, Petar Hadži Boškov, Život umjetnosti, Zagreb, br. 15—16, 1971.

Boris Petkovski, Petar Hadži Boškov, Skopska likovna kronika, Sinteza, Ljubljana, br. 24—25, septembar, 1972.

KATALOG

1. Grafika XII 1971 svilotisak 43,5 × 55, cm
2. Grafika XIII 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
3. Grafika XIV 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
4. Grafika XV 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
5. Grafika XVI 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
6. Grafika XVI 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
7. Grafika XVII 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
8. Grafika XVIII 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
9. Grafika XIX 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
10. Grafika XX 1971 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
11. Grafika XVI 1971 svilotisak 44 × 56 cm

12—22. Ekspozat iz bibliofilskog izdanja Mape »Reč ljubovna«

12. Grafika II 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
13. Grafika IV 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
14. Grafika V 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
15. Grafika IX 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
16. Grafika XIII 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
17. Grafika XVI 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
18. Grafika XVIII 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
19. Grafika XIX 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
20. Grafika XX 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
21. Grafika III 1972 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
22. Grafika V 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
23. Grafika VI 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
24. Grafika VIII 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
25. Grafika XII A 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
26. Grafika XIII 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
27. Grafika V A 1973 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
28. Grafika V B 1974 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
29. Grafika V B 1974 svilotisak 43,5 × 55,5 cm
30. Grafika VI A 1974 svilotisak 43,5 × 55,5 cm

CATALOGUE

1. Estampe XII 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
2. Estampe XIII 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
3. Estampe XIV 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
4. Estampe XV 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
5. Estampe XVI 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
6. Estampe XVI 1971 soie imprimée 43,5 X 55,5 cm
7. Estampe XVII 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
8. Estampe XVIII 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
9. Estampe XIX 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
10. Estampe XX 1971 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
11. Estampe XVI 1971 soie imprimée 44 × 56 cm

12—22. Pièce exposé tirée de l'édition bibliophile de la Charte »Parole d'amour«)

12. Estampe II 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
13. Estampe IV 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
14. Estampe V 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
15. Estampe IX 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
16. Estampe XIII 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
17. Estampe XVI 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
18. Estampe XVIII 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
19. Estampe XIX 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
20. Estampe XX 1972 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
21. Estampe III 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
22. Estampe V 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
23. Estampe VI 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
24. Estampe VIII 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
25. Estampe XII A 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
26. Estampe XIII 1973 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
27. Estampe V A 1974 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
28. Estampe V B 1974 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
29. Estampe V B 1974 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm
30. Estampe VI A 1974 soie imprimée 43,5 × 55,5 cm

Izdavač Editeur	GALERIJA FORUM Centra za kulturu i informacije Zagreba
Za izdavača Pour éditeur	Dragomir PRIJIĆ
Odgovorni urednik kataloga Rédacteur responsable	Vlado BUŽANČIĆ
Predgovor Préface	Boris PETKOVSKI
Dokumentacija Documentation	Petar HADŽI BOŠKOV Muzej na savremenata umetnost, Skopje
Likovna postava izložbe Accrochage	Vlado BUŽANČIĆ
Plakat Affiche	Petar HADŽI BOŠKOV
Fotografije Photographies	Branimir BAKOVIĆ
Prijevod na francuski Traduction en français	Maja PERIĆ
Tehnička postava izložbe Accrochage technique	Peruško BOGDANIĆ Branimir ČILIĆ
Tehnički urednik kataloga Rédaction technique du catalogue	Vinko KARABAIC
Klišei Chlichés	Štamparski zavod »Ognjen Prica«, Zagreb
Tisak plakata Impression de l'affiche	Sitotisak Centra za kulturu i infor- macije Zagreba, Preradovićeve 5
Tisak Impression	Štamparski zavod »Ognjen Prica«, Zagreba
Naklada Tirage	350